

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 54.

V Ljubljani, v ponedeljek 8. marca 1897.

Letnik XXV.

P. n. volilcem V. volilne skupine!

Dežela Kranjska ima za peto volilno skupino samo jednega poslanca, dasi ima pravico do dveh in so se naši državni poslanci zato tudi trudili, žalibog da brez uspeha.

V teh razmerah nam je skrbeti, da vsaj za ta jedini mandat pete volilne skupine pošljemo na Dunaj moža, ki bo vsestranski zmožen zastopati koristi vseh vrst volilcev, cele naše dežele, moža, kateremu bi bili jednako vdani dosedaj brezpravni delavci kakor tudi kmetovalci in obrtniki.

Takega moža smo našli. To je gosp.

dr. Janez Evangelist Krek,

profesor bogoslovja v Ljubljani, katerega priporočamo svojim somišljenikom. — O našem kandidatu le toliko rečemo, da bo kot poslanec mož na svojem mestu vsikdar vse svoje moči posvečeval sreči trpečih delavskih stanov.

Z veseljem poročamo z ozirom na došla nam poročila o izidu prvotnih volitev za peto skupino, da je velika večina volilnih mož za dr. Kreka že zagotovljena.

Volilni možje, pridite zato vsi na volišče dne 10. marca in soglasno oddajte svoje glasove našem kandidatu dr. J. Kreku.

S tem pokažite, da liberalizmu in socialni demokraciji ni mesta v naši deželi.

V Ljubljani, 8. marca 1897.

Izvrševalni odbor katoliško-narodne stranke.

Deželni zbor kranjski.

(XV. seja dne 5. marca.)

Deželni glavar Oton Detela otvori sejo ob 11. uri, vlado zastopata dež. predsednik baron Hein in c. kr. komisar baron Rechbach.

Predsednik naznani, da je posl. dr. Žitnik odložil namestništvo dež. odbornika iz kurije kmet. občin, in da se jutri voli drug namestnik.

V imenu fin. odseka poroča poslanec Modic o prošnji okr. cestnega odbora za Lož glede odpisa dežel. posojila.

Ceste so bile 1884 v silno slabem stanju. Da jih je mogel okraj istokrat deželi kot deželne ceste v dobrem stanju izročiti, treba je bilo več let naklade 20 do 25% na davke in tudi je bilo dovoljeno pobiranje mitnine na Bloški Polci. Vse to pa ni zadostalo in je moral dež. odbor dati 5320 gl. brezobrestnega posojila. Od tega posojila je cestni odbor vrnil polovico 2160 gld. in glede druge polovice pa prosi, da se odpiše. Finančni odsek nasvetuje: Cestnemu odboru za ložki cestni okraj se podeli podpora v znesku 1000 gld. za cestne potrebščine z dostavkom, da se primerno zaračuna. — Obvelja.

Posl. Luckmann v imenu fin. odseka poroča o prošnji pazniških vdov dež. prisilne delavnice za zvišanje pokojnin ter nasvetuje, da se prošnja odstopi dež. odboru, ki naj se pri mogoči preuredbi pokojninskih določil ozira na to prošnjo. — Obvelja.

Prošnja c. kr. okr. živinozdravnika v Novem Mestu, Ot. Skaleta, za zvišanje nagrade za poučevanje na Grmski šoli se odstopi dež. odboru v primerno rešitev.

Posl. Povše v imenu fin. odseka poroča o prošnji društvenega zastopa avstrijske zveze prijateljev ptičev za Kranjsko za podporo ter nasvetuje: Društvenemu zastopu avstrijske zveze prijateljev ptičev za Kranjsko se podeli podpora 30 gl. iz deželno-kulturnega zaklada, kateri znesek dež. odbor izplača, ko bo to društvo se definitivno konstituiralo. — Obvelja.

Posl. Murnik poroča o prošnji posestnikov iz Rakitne v občini Preser za podporo vsled škode

po toči ter nasvetuje, da se prošnja odstopi deželnemu odboru, ki naj se po mogočnosti ozira na njo.

Posl. Povše poroča o prošnji županstva na Raki za podporo k napravi vodovoda ter predlaga: Prošnja vasi Raka, da se pospeši izvršitev vodovoda, izroča se dež. odboru s priporočilom, da odpošlje tehnika prej ko mogoče v pregled ondotne naprave. — Obvelja.

Poslanec Murnik v imenu finančnega odseka poroča o dopisu c. kr. deželne vlade, da bi se delni znesek troškov za popravo cerkve v Dvoru pri Polhovem Gradcu prevzel na deželni zaklad, ter nasvetuje z ozirom na velezanimivo cerkev, ki nima rednih svojih dohodkov, da se iz deželnega zaklada dovoli za leta 1897, 1898 in 1899 po 200 gld., torej skupaj 600 gld. podpore, c. kr. vlada pa se naprosi, da pri naučnem ministerstvu izposluje ostalo potrebščino. — Obvelja.

Poslanec dr. Schaffer poroča o samostalnem predlogu poslanca dr. Papeža glede direktnega osebne davka. Po daljšem stvarnem pojasnilu tega zakona deželni zbor sklene:

Deželnemu odboru se naroča:

1. Z ozirom na določbe člena XIII. zakona z dne 25. oktobra 1896, dež. zak. št. 220 glede direktnega osebne davka se deželnemu odboru naroča, da v prihodnjem zasedanju predloži primerne nasvete; v ta namen pa nabira statistične podatke in druge pripomočke, da bode mogoče soditi in sklepati glede vprašanja, ali naj se dežela odpove vsem nakladam na novi osebni dohodninski davek. Dalje naj deželni odbor pravočasno opozori občine in vse korporacije, ki imajo pravico sklepati o prikladih na direktne davke, da pri svojih proračunih za leto 1898 ne računajo na priklade k osebne dohodninskemu davku.

Poslanec Lenarčič v imenu upravnega odseka poroča o prošnji županstev Studenec, Tomišelj, Zelimlje, Verhlene, Iškalo, Iškavas in Pijava Gorica za izločitev iz šmarijskega zdravstvenega okraja. Po daljši stvarni debati, katere so se udeležili poslanci Košak, Hribar, dr. Schaffer,

Grasselli, deželni predsednik in poročevalec, je bil soglasno vsprejet naslednji predlog:

Deželnemu odboru se naroča, da skuša po možnosti ustreči želji prošnikov na ta način, da se sedanji zdravstveni okraj šmarijski razdeli v dva dela, in sicer v jednega s sedežem zdravnika na Grosupljem, drugi in sicer Ižanski del pa se prikladi okrožju ljubljanske okolice s sedežem zdravnikovim v Ljubljani.

Ali pa bi bil ljubljanski zdravstveni okraj prevelik, naj se razdeli v dva dela.

V imenu finančnega odseka poroča poslanec dr. Papež glede prispevka dežele za lokalno železnico iz Trbiča do državne železnice Ljubljana-Trbiž. Kakor znano, se je deželni zbor vedno v večini potezal za železnico Trbič - Kranj, toda gotovi krogi, posebno zastopniki veleposestva, obračajo vodo na svoj mlin in vsled moralnega pritiska nekaterih prizadetih oseb delajo na to, da se železnica iz Trbiča gradi do proge gorenjske državne železnice med Lesecami in Javornikom blizu Žerovnice. Poslanec Globočnik je opetovano naglašal, da je primernejša in cenejša železnica od Trbiča do Kranja ter dokazoval to trditev s številkami. Toda nekateri njegovi lastni somišljeniki so ga zapustili pri glasu. Od nasprotne strani se vedno naglašja, da se je vlada že odločila za bohinjsko progo in da torej treba nameravati lokalno železnico iz Trbiča graditi do Leseca ali malo višje. Te razloge je ponavljal poslanec Luckmann; poslanec Ažman pa kot zastopnik tamošnjih kmet. občin izjavi, da bode, kakor lansko leto, tudi sedaj glasoval za progo, ki bode omogočila bohinjsko železnico.

Z večino glasov je bil vsprejet predlog: S sklepom dne 11. julija 1896. leta za lokalno železnico iz Kranja v Trbič proti povračilu v glavninskih delnicah dovoljeni deželni prispevek v znesku 75.000 gld. avstr. veljave vzdrži se tudi za ta slučaj, če bi se ta lokalna železnica ne stikala v Kranju, ampak na kakem drugem kraju z državno železnično progo Trbiž-Ljubljana.

(Dalje sledi.)

O zavarovanju življenja v svrhu olajšanja gospodarske stiske v kmetiskem stanu.

(Sestavlil deželni odbornik vodja Povše.)

(Dalje.)

Z izročevalcem posestva, ki ima zagotovljeno rento, bo njegov naslednik v posestvu vse drugače ravnal; zlasti ob času denarnih stisk bi izročnik prevzemniku posestva s svojimi lahko pomagal, s čemer bi na svojem ugledu le pridobil. Eno pa je gotovo, da bi se namreč kmetška posestva s tem, da odpadejo užitkarinske dolžnosti, znatno razbremenila.

Na ustanovitev deželnih zavarovalnic mislilo se je v to svrhu v zadnjih letih, ali pa se je vsaj sprožila ta misel že v več deželah, tako na Dolnje Avstrijskem, Gornje Avstrijskem, na Moravskem, Koroškem in Tirolskem. Deželni zbor kraljevine Češke pa je v tem oziru prekosil vse druge deželne zbore, ker je že 1888. leta povodom slavnosti štiri-desetletnega vladanja našega presvitlega cesarja sklenil, ustanoviti zavarovalnico, pri kateri si morejo osebe ubožnejših vrst za slučaj starosti zavarovati popolnem zjamčene rente (prihodke) za ves čas svojega življenja. To je cesarja Franc Jožefa I. deželni zavarovalni zavod, kateremu je bil vsled deželno-zborskega sklepa odmenjen ustanovni zaklad v znesku 500.000 gld.

Gledé na to, da je cesarja Franc Jožefa I. deželni zavarovalni zavod jedini zavod te vrste v Avstriji ter da bodo po tem vzoru, kakor je pričakovati, postopale tudi vse druge dežele, da bo mogoče praktično rešiti vprašanje zastran užitkarine, naj se tukaj nekoliko omeni o organizaciji tega zavoda in o posebnih prednostih, ki jih imajo zavarovanci v primeri z drugimi zavodi.

Najprej je zavarovancem ustanovljeni zaklad v korist, ker se iz njegovega obrestovanja plačujejo seveda majhni upravni troški. V tem oziru naj bi se za slučaj ustanovitve sličnega zavarovalnega zavoda v naši deželi odmenil tudi poseben zaklad, morebiti povodom bodočega jubileja slavnega vladanja najmilostivejšega cesarja, ki bi v prvi vrsti služil v pokrivanje upravnih stroškov, kajti to je že velika prednost nasproti drugim zavodom, kateri razven drugih svojih namenov, kar je čisto umevno, pred vsem delajo na to, da imajo od zavarovalnic dobiček, vsled česar se zavarovanje samo podraži in premija zviša. Pri češkem deželnem zavarovalnem zavodu se po pravilih razven zemljiških posestnikov smejo zavarovati tudi drugi državljani, obrtniki, delavci itd.

Pri dež. zavarovalnem zavodu zavarujejo se dosmrtné rente, katere se začno izplačevati, kadar je zavarovana oseba in sicer če je moškega spola, dovršila vsaj 55. leto starosti, če je pa ženskega spola, pa vsaj 50. leto. — Izplačujejo pa se tudi prej, če je nedvomno dokazano, da so dotičniki vsled kake telesne ali duševne hibe trajno nezmožni prislužiti si svoj živež. Pred kratkim pa so se pravila razširila tako, da se v zavarovanje vsprejemajo tudi zavezne rente in sicer jedino le za zakonske druge; mož in žena se torej zavezno moreta tako zavarovati, da za slučaj smrti jednega ali drugega preide popolna pravica do zavarovane rente na pri življenju ostalega. S tem je praktično rešeno tudi vprašanje preskrbe vdove užitkarjeve, če le-ta umrje.

Zavarovanje se izvrši ali brez ali pa s pridržkom. V prvem slučaju porabijo se vse uloge z obresti vred za dosmrtné rente ter je torej ta renta primerno večja. Pri zavarovanju s pridržkom pa se vloge po smrti zavarovanca povrnejo njegovim dedičem. Seveda je pri zavarovanju s pridržkom renta vedno razmerno manjša.

Dalje sme jedna in ista oseba vplačati jedno ali več vlog z ali brez pridržka, smejo se tudi hkrati vplačevati vloge deloma s pridržkom, deloma brez pridržka. Nikdar pa ne sme zavarovana renta presegati letnega zneska 360 gld.

Zavarovanje se more izvršiti po zavarovancu samem ali pa po drugih ljudeh. Zavarovanje po drugih ljudeh s pridržkom se posebno tudi priporoča za zavarovanje starostnih rent za posle ter bi se s tem zamogle vsaj nekoliko zmanjšati žalostne razmere poslov.

Namesto rente se pod gotovimi pogoji more zahtevati izplačilo glavnice. Če pa kdo v korist kake druge osebe vplača vlogo, je upravičen izključiti plačilo glavnice namesto rente; dalje je upravičen

staviti pridržek za se ali za svojega pravnega naslednika ali kako drugo osebo; določiti že naprej, s katerim letom starosti zavarovanca od dovršenega 55., oziroma 50. in 70. leta — če isti že prej ne postane nezmožen za delo — se mora začeti izplačevanje zavarovane rente; upravičen je dalje, pridržati si odpoved po zavarovalni pogodbi vseh najmanj že tri leta pri zavodu obstoječih vlog in sicer v istem obsegu, kakor je to dopuščeno vložniku; če pa kdo hkrati za najmanj tri osebe vplača vloge, upravičen je, si pridržati popolno pravico odpovedi gledé teh, kakor tudi gledé vseh daljnih za to ali ono osebo vplačanih vlog do preteka desetletne dóbe od dneva prvega vplačila take vloge.

Če pa se vložnik na korist kake druge osebe posluži svoje dozdajne pravice za odpoved, potem more zavarovane svoje dozdajne pravice, ki mu gredo iz zavarovanja, neprikrajšano vzdržati, ako pri deželnem zavarovalnem zavodu do preteka šestih mesecev od dneva izplačila odpovedanih zneskov vplača ravno toliko svoto, kakršna je bila izplačana vložniku ali njegovim pravnim naslednikom. To vplačilo pa se zopet more izvršiti po drugih osebah, v katerem slučaju le-te stopijo v pravice prvotnega vložnika. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. marca.

Volitveno gibanje na Moravi. Češki katoliški volilni odbor je izdal te dni volilni oklic, v katerem naglašá v prvi vrsti potrebo, da mora vse zakonodajstvo prešinjati krščanski duh. Posebno določno se izjavlja gledé versko-nravne vzgoje mladine. „Ni dovolj“, glasi se v oklicu, „da učitelj ne podira tega, kar so sezidali stariši in veroučitelji, marveč mora z njimi vred sodelovati pri odgojevalni stavbi, ker le potem je mogoče doseči popoln vspeh.“ To naj bi si zapomnili posebno oni, ki si že sedaj drznejo trditi, da vera kot „zasebna stvar“ ne spada v šolo. Vspehi takih šol so dovolj žalostni in nevarni vsemu družabnemu obstoju.

Volilno gibanje. Izvoljeni so dosedaj 3 poslanci, 1 za Tirolsko, 2 za Bukovino. Danes 8. m. voli 5. kurija v Trstu posl. Jutri 9. m. pa volijo za 5. kurijo v Sleziji, na Solnograškem, Nižje Avstrijskem in Moravskem skupaj 19 poslancev. Na Dunaju so se prizadevali liberalci prikupiti socijalnim demokratom, zato so napravili javen shod, pa socijalni demokrati so jih osorno odbili in tako bodo stavili vsak svoje kandidate. Na Dunaju bo volilna borba huda, drugod po deželi stoje stvari dobro za antisemite. — V Istriji utegne zmagati v 5. k. Lah. — V Galiciji se vrše volitve precej burno; vlada se drži dokaj nevtralnó, plemstvo pa pritiska grozno na volilce. — Tudi na Dunaju bode potreba posebnih priprav, da se zabranijo izgredi pri volitvah od strani socijalnih demokratov. Policija je storila potrebne korake.

Nemška. Cesar Viljem in njegova vlada najostreje postopata nasproti Grški. Znano je, da je nemška vlada nasvetovala blokado grških pristanišč in malo uljudno izjavila, da smatra, pod svojo častjo, še na dalje obravnavati z Grško. Nemški narod pa ne sodi tako ostro in Bismarkove „Hamburg. Nachrichten“ govore večini narodu iz srca, ko grajajo tako ravnanje. Listi kažejo neko bojazen pri tem razvoju iztočnega vprašanja in žele, da bi se Nemška tesno oklenila Ruske. Vojske se vse boji, kar je nevarno za državo. Ako zmaga Nemčija, pokoplje cesar in vlada parlamentarizem, ako ne zmaga, napravijo socijalni demokrati prevrat. Zadnji cesarjev govor na banketu Brandenburgerjev je posebno še razpalil socijalne demokrate zoper cesarja.

„Modre bukve“ o Kreti. V Londonu so objavili te dni „modro knjigo“ o Kreti, ki je v njej opisana povest krečanske vstaje. Gibanje se je začelo že jeseni leta 1895 vsled znanih dogodkov v Armeniji. Zbrala se je najprej majhna tolpa oborožencev, ki so pretili s smrtjo konzulom, če ne opozore svojih vlad na žalostne krečanske razmere. Malo mesecev potem so spočeli agitatorji misel, naj Anglija zasede otok ali naj vsaj prevzame pokroviteljstvo čeznj. Angleški konzul ni hotel imeti nobene zveze z njimi. Naposled 30. junija 1896 so se dogovorili z Atenčani, da zjedinijo otok z Grško. Mohamedani so provzročili nova nasilja, Grška pa je podpirala odpor kristijanov. Tedaj so dale vele-vlasti Grški skupno noto, ki so jo v njej opozarjale, naj ne podpira gibanja na Kreti, češ, da se že pravljajo potrebne reforme. Grška je odgovorila, da

gibanja ne more zavirati. Goluhovski je na to predlagal blokado Krete. Lobanov je bil zadovoljen, a uprl se je lord Salisbury. Dejal je, da Grška ni še storila nič napačnega; kristijani na Kreti pa imajo tudi pravico, upreti se nasilju: čemu pomagati sultanu, če bo zmago izrabil le za novo krvotilje? Goluhovskemu tak odgovor ni bil všeč. Naj zmaga Grška ali sultan, dejal je, posledice bodo gotovo žalostne; začelo se bo gibanje v Makedoniji in tako bo prišla nova nevarnost za Avstrijo. — Zadnji dokument v „modri knjigi“ je neki oklic, razglašen 3. septembra 1896 v Tišu, ki hujska mohamedane zoper kristijane.

Pozor, volilni možje za 5. skupino!

Pojuteršnjem v sredo voli splošna kurija na Kranjskem. Po izidu prvotnih volitev soditi, bode naš kan. g. dr. Janez Ev. Krek izvoljen z veliko večino. Vendar je treba, da g. somišljeniki tudi v tej kuriji uporabijo vso pozornost, da kaka nelojalna nasprotna agitacija ne omeji tako častnih uspehov prvotnih volitev.

Volilni kraji so nekoliko različni od onih v kmetški kuriji. Zato jih tu naznamimo. V splošni kuriji voli:

Sodni okraj Ljubljanski v Ljubljani, Vrhniški na Vrhniki, Ribniški in Velikolaški v Ribnici, Kočevski v Kočevji, Crnomaljski v Crnomlju, Metliški v Metliki, Novomeški v Novem Mestu, Trebanjski v Trebnjem, Zužemberški v Zužemberku, Krški in Kostanjeviški v Krškem, Radeški v Radečah, Mokronoški v Mokronogu, Litijški v Litiji, Zatiški v Zatičini, Kamniški in Brdski v Kamniku, Kranjski in Škefeloški v Kranju, Tržiški v Trzinu, Radovljški in Kranjskogorski v Radovljici, Idrijski v Idriji, Logaški v Logatcu, Crkniški in Loški v Cirknici, Postojinski in Bistriški v Postojini, Senožški v Senožčah in Vipavski v Vipavi.

Vseh volilnih mož je blizu 1000, ki se pa razdele na omenjenih 24 volilnih krajev, toraj pride na vsako volišče primeroma le malo število glasov. Skrutinij bode toraj hitro končan in okoli poldne se bode že skoro povsodi lahko razglasoval vspeh volitve.

Somišljenike prosimo, da nam razmerje glasov takoj brzojavno sporočijo — potem moremo že v pojuteršnjem listu poročati natančni izid volitve.

Glasovnice naj se natančno izpolnijo z imenom, stanom in bivališčem našega kandidata, toraj:

„Dr. Janez Ev. Krek, profesor bogoslovja v Ljubljani“.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. marca.

(Ožje volitve v Ljubljani.) Včera pripravljali ste se obe stranki, kršč. socijalna in socij. demokratična, na današnjo volilno borbo. Socijalni demokrati zborovali so v kazini, kršč. socijalisti pa zaporedom v Udmatu, v kolodvorskih ulicah in pri „Tostiju“ v Trnovem. V kolodvorskih ulicah nameravali so socij. demokratje naš shod razbiti in so vsled tega zasedli vse prostore med tem, ko smo mi zborovali v Udmatu. Na naše energično zahtevanje pa so se umaknili iz gostilniških prostorov in smo potem v najlepšem redu zborovali. — Primerno včerašnjemu navdušenju je vdeležba pri današnjih volitvah. Po vseh okrajih je vdeležba ne navadno velika. Predpoldnem že je volilo približno toliko volilcev, kakor slednjič oba dni skupaj. Pričakovati je, da se bo današnje volitve vdeležilo do 60% vseh volilcev. Kršč. socijalisti, ki so danes razvili jako vspešno agitacijo, imeli so že opoldne po vseh okrajih velike večine. Te se bodo sicer popoldne nekoliko skrčile, ker socij. demokratje glavni napad nameravajo še le za popoldne, vendar pa ni dvoma, da zmagamo, ako naši možje vstrajajo v volilnem boju. Značilno za današnjo volitev je pa to, da liberalna ljubljanska intelligenca voli po večini s socij. demokrati. Tako je prav, vsaj čim prej spoznamo svoje prijatelje in neprijatelje.

(Volitve volilnih mož.) V št. jakobskem okraju so bili izvoljeni nastopni naši volilni možje: 1. Rozman Janez, kanonik-župnik pri sv. Jakobu; 2. Jančar Franc, hišni posestnik, Florijanske

ulice 38; 3. Zorman Alojzij, trgovec, Florijanske ulice 7; 4. Dolinar Ivan, trgovec, Florijanske ulice 30; 5. Škrjanc Ivan, mizar, Zabjak 14; 6. Zupin Anton, sluga, Karlovska cesta 6; 7. Cerne Jakob, postrešček, št. 19, Rožne ulice 27; 8. Palovec Lovro, delavec v tobačni tovarni, Rožne ulice 27; 9. Mittermajer Mihael, delavec v tobačni tovarni, sv. Jakoba trg 1; 10. Baraga Jernej, mizar v tobačni tovarni, Gruberjeve ulice 1; 11. Magister Ivan, delavec v predilnici, Gruberjeve ulice 4; 12. Apfel Anton, delavec v predilnici, Zvonarske ulice 7; 13. Končan Jurij, mestni delavec, Zvonarske ulice 7.

(Zadnja seja deželnega zbora kranjskega) je bila zelo živahna. Na dnevnem redu je bilo med drugim tudi vprašanje glede volilne preosnove. Odsek za volilno preosnovo je sklenil priporočati direktne in tajne volitve. Katoliško-narodni poslanci so bili vsi za uvedbo direktnih volitev, glede tajnih volitev so bili raznega mnenja, večina se je izrekla proti tajnim volitvam, zato je poslanec Kalan, ki je bil za tajne volitve, izstopil iz odseka za volilno reformo. Domenili so se pa potem vsi katoliško-narodni poslanci, da hočejo v tem pogledu poizvedeti mnenje svojih volilcev ter so predlagali, naj se vprašanje o volilni preosnovi odloži do prihodnjega zasedanja, kar se tem lažje zgodi, ker do takrat itak ne bo nobenih volitev. Zahtevali so pa katoliško-narodni poslanci, naj se pri tej priliki odstranijo še druge hujše krivice, naj se v veleposestvo vzamejo volilci, ki plačujejo do 100 gl. davkov, četudi niso vpisani v deželni deski in naj se nekateri trgi, ki do sedaj volijo v skupini kmetskih občin kakor n. pr. Sodrašica k mestni skupini Kočevje Ribnica, priklapijo mestnim skupinam. Ker pa so veleposestniki izjavili, da ne pritrdijo nobeni taki spremembi, zato se katol.-narodni poslanci niso vdeležili posvetovanja o volilni reformi in zato se o tem predmetu ni moglo razpravljati, ker treba zato, da je vsaj 27 deželnih poslancev navzočih. — S tem je ta zadeva odložena do jeseni. — Stališče našega lista glede volilne pravice je znano. Mi smo bili in smo še vedno za direktne in tajne volitve in zelo obžalujemo, da se v tem oziru niso zato izrekli tudi naši poslanci po svoji večini. Mi nimamo nič proti temu, ako se vprašajo za svoje mnenje tudi naši volilci, ker pričakujemo, da se bodo izrekli za tajne volitve, pri katerih se res popolno varuje prostost volitve, obžalujemo ta korak naših poslancev vzlasti zato, ker bodo njih postopanje nasprotniki zlorabljali v svoje strankarske namene. — Skrbimo, da bodo naši somišljeniki povsod zavedni, potem bode ne le načelno marveč tudi praktično za nas najboljše tajne volitve.

(„Galgenuhumor“ narodne stranke.) „Vsakdo vé,“ koliko se je „Slov. N.“ trudil, da bi narodna stranka prodrla v Ljubljani z narodnim kandidatom, Kuncem. Napisal je celo vrsto mogočnih filipik zoper „rudečega socialista v črnem talarju“, hodil je snubit „naše someščane“ in patetično vsklikal: „Bela Ljubljana, ki je v mestni skupini prava trdnjava zavednega in svobodomiselnega slovenskega meščanstva, ne sme tudi v splošni V. kuriji imeti klerikalnega lica!“ (Slov. Narod št. 41.) „Liberalci, kakor nas nazivajo klerikalci, se bomo mogli seveda tesneje združiti; kakor padajo vse malenkostne razlike pri „klerikalcih“, tako bodo padle pri „liberalcih“ — konečnega izida te borbe se pa liberalci ne bojimo! Naše zavedno meščanstvo nam je porok, da ideje svobode in napredka nobena sila več ne bode udušila.“ (Slov. N. št. 44.) „Bodi besedij dovolj! Nočemo in ne moremo verjeti, da bi v beli, vedno narodni Ljubljani zmagala katerakoli ekstremna stranka!“ (Slov. N. št. 50.) A na dan volitve je začel „Slov. Narod“ upadati pogum. „Udeležba volilcev je bila danes dopoludne primeroma jako majhna. Klerikalci so imeli skoro povsod večino, za njimi socialni demokratje, za temi pa narodna stranka. Narodno meščanstvo se dopoludne še ni volitve udeležilo in če se naši somišljeniki ne potrudijo vsaj popoldan ali pa jutri dopoludne na volišče, je osigurana zmaga klerikalcev... Gotovo je, da propade narodna stranka — če propade — le vsled nečuvane brezbriznosti narodnih volilcev.“ (Slov. Narod št. 51.) — Drugi dan je „Slov. Narod“ pojasnil v svojo tolažbo ta čudni pojav. „Ker po izidu volitve na deželi ni bilo nič upanja na zmago narodnega kandidata, se meščanstvo sploh

ni udeležilo volitve.“ (Slov. Narod št. 51.) Po volitvah pa se je razkoračil in s pravim „galgenhumorjem“ je zapisal v večni spomin to-le: „Slovenec“ triumfira. Radi mu privoščimo to nedolžno veselje, saj vé vsakdo, da narodna stranka za to volitev sploh ni agitirala, saj vé vsakdo, da bi bila brez težave zmagala v vseh okrajih, da se je le količkaj potrudila!“ (Slov. Narod št. 53.) — Kapa kosmata, to pa to! V vseh okrajih bi bila zmagala narodna stranka, da se je le količkaj potrudila! Dolgo, dolgo naj uživa „Slov. Narod“ s svojo stranko to sladko zavest, pa to zares — nedolžno veselje!

(Zborovanja.) V torek popoldne ob štirih je občni zbor „Vzajemno podpornega društva“, v četrtek pa ob 11. uri občni zbor društva „Pripraviški dom“ v konferenčni sobi c. kr. učiteljskega v Ljubljani.

(Slovensko gledališče.) Jutri v torek se bode drugič predstavljala opereta „Lepa Helena.“ V četrtek bode benefica gospodične Teršave in sicer se bode predstavljala senzacijska drama „Valenska svatba,“ v kateri bode beneficianinja igrala ulogo Sante.

(† Simon Robič.) Iz Cerkelj se poroča, da je včeraj dne 7. t. m. umrl na Šenturški Gori tamošnji č. gospod upravitelj Simon Robič, prejemši svete zakramente. Pokojnik je slul daleč na okoli, tudi izvan dežele, kot izvrsten prirodoslovec, posebno so ga čislali kot botanika in entomologa. V teku let si je nabral krasne zbirke, katere so občudovali strokovnjaki. Bil je tudi priden sotrudnik našemu listu. Vsako leto se je redno oglašil ter poročal o prvih cvetkah novega pomladnega življenja. Zanimive razprave o rastlinstvu je priobčil tudi v „Dom in Svetu“ pa v izvestjih muzejskega društva. Naj v miru počiva!

(Za družbo sv. Cirila in Metoda) nam je poslal gospod J. Ambrož, vojaški kapelan v Pulju, 2 gl. Bog plačaj!

(Iz Št. Petra na Notranjskem.) Dne 4. t. m. smo imeli pri nas volitev volilnih mož. Zmagali smo v obeh kurijah v vsaki s 6. možmi soglasno z okrog 100 in 160 glasovi. Nasprotniki se volitve niti niso vdeležili, dasi so imeli vse dobro vrejeno in pripravljeno. Vse zvižgače so jim pomagale le toliko, da smo mi zvedeli, da so se združili naprednjaki in socialisti za jedne ter iste volilne može. Lepa ta. Ko so naši videli, da ni nasprotnika na dan, se je veliko volilcev kar vrnilo domov. Živela zavedna Notranjska!

(Iz Tržiča.) 5. marca. Ker je naš g. zdravnik menda radi bolezni že nekaj dni odsoten, imamo v zdravstvenih ozirih velike neprilike. Res prihaja ob določenih dneh sem zdravnik iz Radovljice, a kaj nam je storiti, ako je treba nagle pomoči. Po tovarnah se vedno lahko primeri kaka nesreča, kjer ne more nič drugega rešiti človeku življenje, kakor hitra pomoč večšega zdravnika. Radi tega je opravljena nevolja med prebivalstvom. Bi-li ne mogel deželni odbor to nepriliko odpraviti? Pa še nečesa nam je v Tržiču silno potreba, namreč lekarne. Ljudstvo jo želi, shajala bi tudi dobro; kje je torej vzrok, da je še nimamo? Morda se nam to pojasni na merodajnem mestu.

(Potres.) Iz Adlešič, 6. marca: Danes zjutraj ob 3. uri se je čutil jedno sekundo trajajoč močan potresni sunek. Škode ni nič napravil.

(Iz Škocijana na Dolenjskem) pri Krškem se naznanja: Svinjski sejem je za 11. marca t. l. dovoljen. P. n. čitatelji naj blagovolijo to med ljudstvo sporočiti.

(Iz Krasa) 5. sušca. Hud udarec je zadel dne 3. t. m. ljubljenskega novega škofa krškega in njegovo spoštovano rodbino, kajti istega dne je umrl njegov na domu, komaj 3½ leta poročen brat France v 44. letu starosti, ves v voljo božjo vdan in večkrat previden s sv. zakramenti umirajočih. Pogreb se je vršil 5. t. m. v spremstvu 5 duhovnov (iz bližine); spoštovanega pokojnika je spremljalo tudi mnogo vernega ljudstva v domačo cerkev, kjer se je opravila zadušbina za večni mir duši dobrega Franceta, potem pa so njegove pozemeljske ostanke nesli na pokopališče sv. Gregorija, ki stoji na prijaznem griču z lepim razgledom po kraški planoti in vipavski dolini. Pokojni je pokopan poleg svojega pred 6 let umrlega očeta Antona. Lepa krščanska šega je to, da je soproga, čeravno vsa potrta, spremljala ljubljenskega soproga do groba z vso soredovino

vred, med tem ko omikana gospóda beži daleč proč od umrlih sorodnikov, kadar kdo njih umrje. — Pevec iz Branice pod vodstvom g. Brataševca so peli nagrobnice prav dobro. — R. I. P.!

Telegrami.

Konjice, 7. marca. Dobro obiskan zbor našega „Katoliško-političnega društva“ je z veseljem vzel na znanje poročilo, da se je včas. gospod župnik Jože Žičkar v Celji soglasno razglasil kandidatom pete kurije Celje-Ptuj. Dragotinu Hribarju se je izreklo priznanje, ker se je nepogojno podvrgel občudovanja vredni disciplini. Izrazila se je srčna želja, da bi se še na Kranjskem vsi Slovenci zjedini. Pomozi Bog!

Solnograd, 7. marca. Deželni zbor sklene v torek svoje zasedanje.

Cannes, 7. marca. Nadvojvoda Franc Ferdinand je sem došel.

Madrid, 7. marca. V Manili je pogorelo 2000 hiš.

Vašington, 8. marca. Predsednik Mac Kinley sklicuje kongres na 15. marca k posebni seji.

Dogodki na Kreti.

Pariz, 8. marca. Iz Kaneja se poroča, da so včeraj ob 9. 35 minut admirali imeli dolg razgovor z grškim admiralom, polkovnikom Vassosom in grškim vicekonzulom, predno so sklenili izkrečiti čete v Selim. Admirali so sklenili vjete Turke s silo rešiti. Kralj je poslal polkovniku Vassos povelje v tabor pri Platania, naj bo pripravljen na odpor proti četam velevlastij.

Pariz, 7. marca. Vladni krogi pričakujejo, da grška ne da formalno odklonivnega odgovora na skupno noto velevlastij. Nekateri listi trdijo, da so celo v Atenah bolj treznih mislij.

Kaneja, 7. marca. Mešani vojaški oddelki vseh velevlastij so se izkrečili včeraj zjutraj v Selino in so korakali 11 kilometrov daleč v gore proti Kandano. Tudi v Palaka in Chora so se izkrečili taki oddelki. Angleška torpedovka je prišla v Arminu. Grški vicekonzul je izjavil v imenu grške vlade, da ta ne prevzame nikake odgovornosti za izkrcanje teh mešanih oddelkov. Admiral Canevaro je poslal nujno poročilo v Sacharin, najbrž izjavo, da je potekla doba šestih dnij umakniti grške čete.

Atene, 7. marca. Tujih častnikov ne sprejemajo v grško vojno. Prestolonaslednik Konstantin odide v ponedeljek na mejo. Gojenci vojaških šol gredo na vojsko kot častniki. Vlada tirja po okrožnici nujno pobiranje davkov. Poslanci-vojaki pojdejo k svojim polkom. — Turška topničarica „Evfrat“ se je potopila na obrežju Epira s tremi topovi in 40 možmi.

London, 7. marca. Iz Washingtona se poroča, da je grška vlada poklicala vse rezerviste grške iz Amerike domov.

Neprekosljivega učinka je

Tanno-chinin tinktura za lase.

Okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena 1 stekla z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga 57 8 2

lekarna M. Leustek v Ljubljani,

Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije tužne
KISELINE

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim uspehom rabi pri boleznih: motenem prebavljenju, žledčnem kataru, slabem žledcu, pomanjkanju sili do jedi, zgagi itd., ter katarah v sapilih, zasliženju, kašlju in hripavosti. 4 10

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Umrli so:

2. marca. Marija Pucelj, kuharica, 60 let, Barvarska stera št. 4, plućnica.
3. marca. Alojzij Velikanja, starinarjev sin, 8 mesecev, Trubarjeve ulice 2, dušljivi kašelj. — Anton Breskvar, posestnik, 51 let, Krakovske ulice 25, srčna hiba.
4. marca. Karol Pessiak, c. kr. deželnega sodišča svetnik v p., 72 let, Franc Jožefa cesta 7, ostarelost. — Jožef Novak, posestnik, 56 let, Gradaške ulice 4, vsled raka.
5. marca. Franc Zvolkelj, dijak, 17 let, Sv. Petra nasip 51 mrtvoud.

V hiralnici:

2. marca. Marija Spreitzer, zasebnica, 85 let, vsled raka.
4. marca. Ivan Perpar, ključavničar, 47 let, kron. črevesni katar.

V deželni bolnišnici:

27. februarija. Jožef Kleinlercher, posestnik, 30 let, peritonitis. — Blaž Pire, delavec, 29 let, jetika. — Jožefa Zdobšek, služkinja, 29 let, jetika.
28. februarija. Lorenc Merel, gostač, 66 let, ostarelost. — Jernej Maček, delavec, 21 let, jetika. — Ivana Tonja, dežnikarja žena, 36 let, legar. — Ivan Bricej, gostač, 60 let, emphysema pulm.
1. marca. Jernej Strumbelj, kajzar, 66 let, emphysema pulm.

Tržne cene v Ljubljani

dné 6. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	8 30	Špeh povojen, kgr.	68
Rež,	6 50	Surovo maslo,	70
Ječmen,	5 50	Jajce, jedno	2
Oves,	6 20	Mleko, liter	10
Ajda,	7 —	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	7 —	Telečje	66
Koruz,	5 —	Svinjsko	64
Krompir,	2 20	Kostrunovo	40
Leča, hktl.	11 —	Piščanec	65
Grah,	10 —	Golob	24
Fizol,	10 —	Seno, 100 kgr.	25
Maslo, kgr.	94	Slama, 100	25
Mast,	70	Drva trda, 4 kub. m.	50
Špeh svež,	64	" mehka, 4 " "	5

Izjava.

Podpisani izjavlja, da je vse neresnično, torej obrekovanje, kar je govoril zoper častitega gospoda kapelana Ignacija Nadraba. Zato iz srca obžaluje, da je tako govoril in tem potom vse očitno preklicuje.

V Tržiču, dne 5. marca 1897.

177 1-1

A. Štrus.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
6	9. zvečer	727.7	3.2	sr. svzh.	skoro jasno	
7	7. zjutraj	727.4	1.5	sr. svzh.	oblačno	0.8
	2. popol.	727.4	6.4	sr. jvzh.	"	
7	9. zvečer	730.6	3.6	sr. zah.	dež	
8	7. zjutraj	732.5	-0.3	sr. zah.	megla	0.5
	2. popol.	733.1	8.7	sl. jug	poloblačno	

Srednja temperatura sobote 4.8°, za 2.7° nad normalom.
Srednja temperatura nedelje 3.8°, za 1.6° nad normalom.

bolezni v sapniku in na živcih ter izborni preservativ kot voda za izpiranje ust in za umivanje.

Pristen edino pri

Juliju Bittner, lekarnarju
v Reichenau-u, Sp. Avstrijsko.

Cene v Reichenau-u: Zaboječ s 6 steklenicami 4 gld., z 12 steklenicami 7 gld. 20 kr., s 16 steklenicami 8 gld. 96 kr. Patentovan aparat za razpršenje cveta 1 gld. 80 kr., bolj prost brez oblice 40 kr.

Cene v Ljubljani pri M. Leustek-u, lekarnarju: 1 steklenica 80 kr., 6 steklenic 4 gld., aparat za razpršenje cveta kakor gori.

Edino pravi, če ima varstveno znamko. — Tudi na patent-aparatu za razpršenje je trdka „Bittner, Reichenau, Sp. Avstrijsko“.

Št. 7917.

Stanarinske knjižice
za stranke z uradno potrjenimi delečbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplacovanjestanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Kdor čipek potrebuje za cerkev

piše naj pred nakupom po vzorce 685 12-9

Teod. Günther-ju v Gottesgab (Češko).

Lepa zemlja iz vrta

se oddaja brezplačno na stavbišču gosp. Josipa Gorupa v Ljubljani, Rimska cesta. 167 3-2

4 zlate, 18 srebrnih kolan, 30 častnih in priznanih diplom.

Kwizdov restitucijski fluid,

c. in kr. priv.

umivalna voda za konje

cena stekl. 1 gld. 40 kr. a. v.

Vže tekom 35 let uporabljavana v dvornih hlevih, v večjih konjarnah vojaških in civilnih, krepí pred in jačuje po velikih štrahacah pri izpahnjenu, otrdelest mišic, kit itd., usposablja konja k trajnemu naporu pri tekanju. 1. 111 12-1

Pristen dobi se le, ako je pritisnjena varstvena znamka, v vseh lekarnah in droguerijah v Avstro-Ogerski.

Glavna zaloga:

Fran. IV. Kwizda

c. in kr. avstro-ogorski in kralj. rumunski dvorni založnik

okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

187 3-1

Razglas.

V smislu § 15. obč. volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dné 5. avgusta 1887. l., št. 22 dež. zak.) se javno naznanja, da so

imeniki volilnih upravičencev za letošnje dopolnilne volitve v občinski svet

sestavljani in da se smejo od dné 6. marca naprej skozi 14 dni tukaj pregledovati in proti njim vlagati ugovori.

O pravočasno vloženi ugovori bo razsojal občinski svet.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 5. marca 1897.

Št. 2406.

Razpis.

159 3-2

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče

službe okrožnih zdravnikov na Kranjskem:

1. v **Bohinjski Bistrici** z letno plačo 800 gld. in 200 gld. letne doklade od zdravstvenega okrožja;
2. na **Brdu** z letno plačo 600 gld., eventualno 800 gld.;
3. v **Krškem** z letno plačo 600 gld.;
4. v **Kočevski Reki** z letno plačo 800 gld.;
5. v **Logatci** z letno plačo 600 gld.;
6. v **Šmarji pri Ljubljani** z letno plačo 800 gld.;
7. v **Velikih Laščah** z letno plačo 700 gld.;
8. v **Vipavi** z letno plačo 700 gld.

Prosileci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 20. marcija 1897. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomažeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se pa bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 19. svečana 1897.

Naznanilo.

P. n. slavnemu občinstvu naznanjam, da so mi došli osebno na Dunaji odbrani glasoviri najboljših tvrdk: c. in kr. dvornega založnika Kutschera, R. Stelzhammer, Stingl, Reinhold in dr., ter jih oddajam po najnižji ceni, da zabranim vsako konkurenco. Že **rabljene glasovire** prodajam (tudi na obroke) od 60 gld. višje, in jih tudi **posojujem**.

Vabim, da si p. n. občinstvo **ogleda** mojo bogato zalogo glasovirov, ter se tudi za njih **vglasovanje in popravljanje** toplo priporočam.

158 3-3

Ferd. Dragatin

v Ljubljani, Florijanske ulice št. 50.

Dunajska borza.

Dné 8. marca.		Dné 5. marca.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 45 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	152 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	148
Skupni državni dolg v srebru	100	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	153	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19
Avstrijska zlata renta 4%	122	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	187	Rudolfove srečke, 10 gld.	26
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	Salmove srečke, 40 gld.	69
Ogerska zlata renta 4%	121	Tisne srečke 4%, 100 gld.	141	St. Genois srečke, 40 gld.	72
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98	Dunavske vravnave srečke 5%	127	Waldsteimove srečke, 20 gld.	60
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	940	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107	Ljubljanske srečke	23
Kreditne delnice, 160 gld.	355	Posojilo goriškega mesta	112	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150
London vista	119	4% kranjsko deželno posojilo	99	Akcije Ferdinandovev. železn., 1000 gl. st. v.	3380
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	388
20 mark	11	Priporietne obveznice državne železnice	226	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	88
20 frankov (napoleonor)	9	južne železnice 3%	174	Dunajskih lokal. železnic delniška družba	159
Italijanski bankovci	45	južne železnice 5%	127	Montanska družba avstr. plan.	78
C. kr. cekini	5	dolenjskih železnic 4%	99	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	155
				Papirnih rubljev 100	126

Nakup in prodaja

vsakevrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni svetl. za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.